

Secretariaat
Pytsje van der Veen
It Skeanpaed 3
9287 NL Twijzelerheide
stichtingdewitrik@gmail.com

De Peel

Op 4 oktober hadden we in Oploo onze jaarlijkse witrikdag. Aanleiding om eens na te denken over het gebied waar we te gast waren.

Honderd jaar geleden hadden we in Nederland nog geen aardgas. We hadden wel een economische crisis, er was veel werkloosheid. En we hadden ook heel veel natuur in de vorm van hoogveengebieden. Alleen was er voor natuur in die tijd minder aandacht dan tegenwoordig. In die hoogveengebieden lag een oplossing van een deel van de problemen. Van het veen kon je turf maken. Dat ging veel in handwerk, maar daar hadden we onze werklozen voor. En dus werd in het grote gebied van de Peel geleidelijk bijna al het veen afgegraven en tot turf verwerkt. De vrijkomende grond werd omgezet tot boerenland. Ontginners noemden we dat. Veel mensen vonden hier in de landbouw een nieuw bestaan.

Dat waren voor die tijd heel nuttige activiteiten en ontwikkelingen. Er bleven nog een paar stukken waar we niets mee konden, dus die werden in de oude staat gelaten.

De tijden zijn veranderd. De stukken land waar we vroeger niets mee konden, zijn tot waardevol natuurgebied bestempeld. En de ontgonnen gronden, waaraan velen hun welvaart te danken hebben, zijn nu bronnen van mestoverschot en stikstofvervuiling voor deze natuurgebieden. Die restgebiedjes (Natura 2000), waar we vroeger niets mee konden, zijn nu in hoge mate bepalend voor wat er in de regio mogelijk en toegestaan is. Het is zoeken hoe we met deze nieuwe werkelijkheid om moeten gaan. Maar misschien zijn over 50 jaar de inzichten weer opnieuw veranderd.

Nieuwe witrik stier

KI de Toekomst heeft onlangs een nieuwe rode witrikstier ingezet. Het is Free W-P. De stier is gefokt door Jan van den Braak uit zijn befaamde Aukjestam (moeder is Aukje 466). Vader is Frysman P, en daarmee is hij te beschouwen als outcross. De bloedvoering is 100% Holstein. Free W is 50% hoornloos. Hij heeft een hoge fokwaarde voor productie met een goed exterieur en een positieve score voor levensduur. Wel is de verwachting dat zijn kalveren aan de zware kant zijn, dus even afwachten met gebruik op pinken. De Ki-code is 57395. Free W-P wordt ook op de markt gebracht door de Friese KI-ZWF.

Witrikdag 2025

Voor de jaarlijkse witrikdag waren we deze keer te gast bij het melkveebedrijf van de familie Kusters in Oploo. André Helder, de voorzitter van-de-dag, kon 25 deelnemers verwelkomen in de knusse bezoekersruimte van het bedrijf.

Bij het bestuur van onze stichting hebben we nog steeds een vacature voor ondersteuning van het secretariaat. Pytsje van der Veen lijkt onvermoeibaar, maar ze heeft het druk met haar boerderij met melkvee en een zorgtak. Arie van Buuren was tijdelijk voorzitter, maar hij heeft nu die positie voor langere tijd aanvaard. Arie had afgelopen jaar flinke gezondheidsproblemen, maar is inmiddels zover hersteld dat hij nu familie in Canada helpt bij de maisoogst.

We zien de laatste tijd geleidelijk meer witrikken in de weiden en de stallen. Dit komt hoofdzakelijke doordat melkveehouders af en toe ook een witrikstier gebruiken. Het wordt aantrekkelijk gemaakt omdat er inmiddels diverse stieren beschikbaar zijn met een hoge fokwaarde. De situatie bij het oude type witrik is stabiel, maar er is wel enige zorg voor achteruitgang.

Onze Wageningse witrikspecialist Kor Oldenbroek stuitte in onderzoeken op zaken die mogelijk de (vermeende) onvruchtbaarheid bij zuivere witrikken in een nieuw daglicht plaatsen. Wij zijn heel nieuwsgierig wat de verdere uitkomsten zijn. Als houders van witrikken kunnen we ook een bijdragen leveren aan deze ontrafeling door een goede registratie van onze fokdieren.

Vervolgens werd een bezoek gebracht aan de stal, waar als demonstratie enkele dieren werden gekeurd door Jan Fred Nijman en Jan van den Braak. Het aantal witrikken is op dit bedrijf de laatste jaren flink uitgebreid en de dieren kunnen zich uitstekend handhaven in de hoogproductieve veestapel. Op haast onopvallende wijze was alles op het bedrijf in orde om een zeer hoge melkproductie te realiseren. Er was rust in de stal en de koeien lieten zich niet door het bezoek van de wijs brengen. Aan de koeien was hun hoge productie af te lezen, maar tegelijk toonden zij met een goed exterieur en goede conditie deze product goed aan te kunnen. Hier werd duidelijk dat we te gast waren op een topbedrijf.

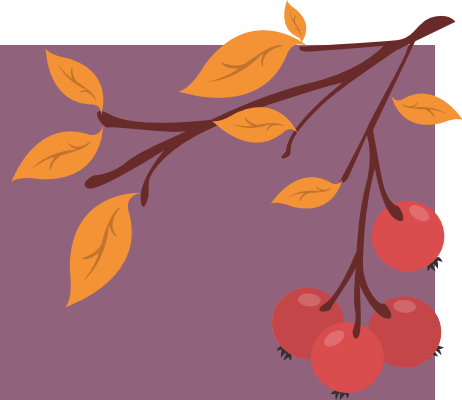
De familie Kusters had gezorgd voor een smakelijke lunch, die werd opgediend door de drie jonge kinderen van het gezin.

Herman Kusters is de derde generatie Kusters op dit bedrijf in het Oost-Brabantse Oploo. De veestapel bestaat uit 125 koeien plus jongvee. De jaarproductie is rond de 13.000 kg melk per koe. Er wordt 3 keer daags gemolken. Bij de fokkerij wordt deels gebruik gemaakt van het aAa-systeem. Bij een ander deel is Jan van den Braak betrokken. Jan heeft een deel van zijn voormalige veestapel ondergebracht bij Kusters, met de voorwaarde dat Jan inspraak heeft in de stierenkeuze. Jan had een veestapel met hoge fokwaarde en hij zocht bij het beëindigen van zijn bedrijf een plaats waar zijn dieren tot waarde konden komen. Het is een unieke overeenkomst: Kusters profiteert van de kwaliteiten van de koeien en Van den Braak kan verdergaan met zijn fokkerij op topniveau.

Aangewezen fokdieren 2024

Eigenaar	Naam of nummer	Geb. jaar	Vader	Kleur	Punten
Fam. Oranje	6194 7964 8	2021		Z	91
Fam. Oranje	6548 7522 3	2021		Z	91
Fam. Oranje	9355 7866 5	2021		Z	92
Fam. Oranje	6194 7961 7	2021		Z	86
Fam. Oranje	9355 7872 8	2021		Z	88
Jandlis	7455 0050 0	2023	Gigi	R	99
fam. V. d, Veen	Mieneke	2022		Z	92
fam. V. d, Veen	Wegtertje	2021		Z	89
fam. V. d, Veen	Diane 310	2022		Z	90
fam. V. d, Veen	Diane 210	2021		R	95
fam. V. d, Veen	Mieneke 327	2021		Z	94
fam. V. d, Veen	Pytsje	2021		R	93
fam. V. d, Veen	Nienke 715	2022		Z	89
fam. V. d, Veen	Grietje 23	2021		Z	96
fam. V. d, Veen	9334 4081 2	2016		RB	88
fam. V. d, Veen	Diana 14	2021		Z	94

Aangewezen fokdieren 2025

Eigenaar	Naam of nummer	Geb. jaar	Vader	Kleur	Punten
E. van Oosterhout	6242 0293 4	2020	Milamor	Z	91
E. van Oosterhout	6242 0338 6	2022	Frewin	Z	96
E. van Oosterhout	9373 0248 4	2019	California	Z	90
E. van Oosterhout	6242 0351 9	2022	Roady	Z	93
E. van Oosterhout	6242 0288 8	2020	Quintana	Z	89
E. van Oosterhout	6242 0270 1	2020	Winchester	Z	87
E. van Oosterhout	6242 0268 6	2020	Winchester	Z	87
E. van Oosterhout	6242 0292 7	2020	E W Expert	Z	93
E. van Oosterhout	6242 0277 0	2020	Linedancer	Z	87
E. van Oosterhout	6242 0289 5	2020	Seto	Z	89
E. van Oosterhout	6242 0302 1	2020	Osgoode	Z	93
E. van Oosterhout	6242 0363 4	2020	Rachnar	Z	94
E. van Oosterhout	6242 0355 7	2020	Big Macht	Z	93
E. van Oosterhout	6242 0300 7	2020	Osgoode	Z	85
E. van Oosterhout	6242 0257 8	2020	Linedancer	Z	92
E. van Oosterhout	6242 0260 0	2019	E W Expert	Z	87
E. van Oosterhout	6242 0357 1	2022	E W Force	Z	91
E. van Oosterhout	6242 0281 9	2020	EW Canada	Z	92
E. van Oosterhout	6242 0325 4	2021	Milamor	Z	87
E. van Oosterhout	9373 0225 7	2018	Linedancer	Z	94
E. van Oosterhout	6242 0326 1	2021	Riskey	Z	87
E. van Oosterhout	6242 0297 2	2020	Milamor	Z	85
E. van Oosterhout	6242 0291 0	2020	Expert	Z	86

Korte berichten

← *Hachelijk momentje*

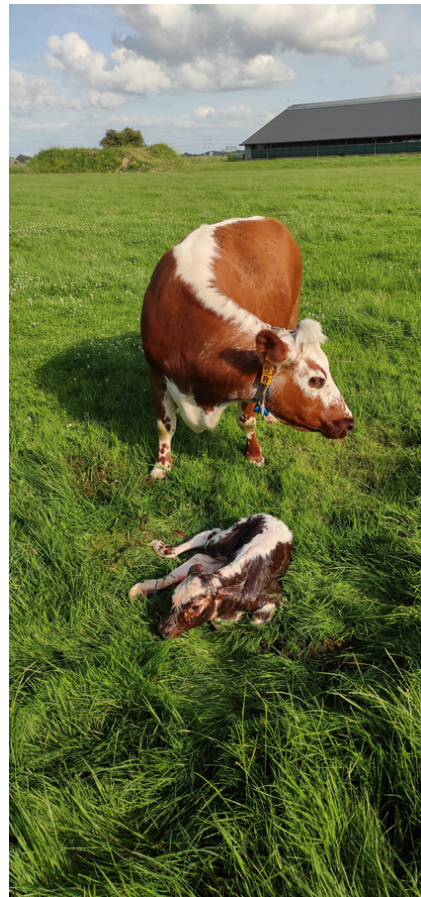
Een jong kalf probeert van de steile slootkant op de wal te klimmen. Moeder staat er bezorgd bij. Het kwam allemaal goed, bij familie Smelt in Winsum (Gr).

Witrik op de fokveeshow →

Deze witrik nam deel aan de fokveeshow in Workum. De foto komt van internet, dus we weten niets van koe en geleider. Wie de goede gegevens aanbrengt ontvangt van Stichting De Witrik een fraaie mok met afbeelding van een witrik koe.

Mark 21 leverbaar via CRV →

De stier Mark 21 werd tot nu toe geleverd door BIO-KI. Sinds kort is hij ook beschikbaar via CRV. Mark 21 is een vierjarige MRIJ-stier (92 % MRIJ, 8 % Holstein).

Nieuwe registratie van witrikken

Presentatie door Jan van den Braak tijdens de witrikdag 2025

De gegevens van witrikken worden sinds kort vastgelegd in een nieuwe database. Het is een Excel database, ontleend aan die van de lakenvelder dwerggeit. Alle gegevens die van belang zijn voor de witrik kunnen erin worden vastgelegd.

De basis is een register met de diergegevens: leeftijd, afstamming en keuringresultaten. Daaraan gekoppeld zijn meerdere registers met nadere informatie. Zo is er een dierkaart en een kaart waarop de afstamming in meerdere generaties is vermeld. Dit is vooral informatief voor de eigenaar van het dier. Ook wordt zoveel mogelijk aan elk dier een foto gekoppeld.

In andere registers worden de fokkerijgegevens vermeld: hoeveel nakomelingen een dier heeft met daarbij de keuringsresultaten van de afstammelingen. Met deze gegevens kan de fokkerij en de vererving van de witrik beter in kaart worden gebracht, iets waar al lang behoefte aan was.

In de database zijn tot nu toe ongeveer 300 dieren opgenomen. Vooralsnog blijft de database nog in beheer bij Jan. Het zal in de komende tijd wel mogelijk worden dat de gegevens beschikbaar komen voor belanghebbenden (fokkers), maar eigenaren zullen niet zelf wijzigingen kunnen aanbrengen.